
NOTAT til Folketingets Europaudvalg

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 400.A.5-3-4-394.
CC: Bilag:
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 27. november 2009
Emne: EF-Domstolen: Beslutning om dansk mundtligt indlæg i C-526/08, Kommissionen mod Luxembourg.

1. Baggrund

Kommissionen har anlagt sag mod Luxembourg for mangelfuld gennemførelse af direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (herefter nitratdirektivet), jf. Traktatens artikel 226 (traktatkrænkelssag). Kommissionen finder således, at de nationale regler på en række områder, herunder spørgsmålet om brugen af kunstgødning, ikke udgør en korrekt gennemførelse af nitratdirektivet.

Under sagen har Luxembourg anført, at Luxembourg allerede er dømt for mangelfuld gennemførelse af nitratdirektivet vedrørende brugen af kunstgødning, jf. sag C-266/00 afsagt den 8. marts 2001. Sagen var anlagt af Kommissionen, jf. Traktatens artikel 226.

Luxembourg er derfor af den opfattelse, at den verserende sag skal afvises for så vidt angår Kommissionens påstand om mangelfuld gennemførelse af nitratdirektivet vedrørende brugen af kunstgødning. Ifølge Luxembourg skulle Kommissionen have indbragt spørgsmålet om manglende overholdelse af dommen i sag C-266/00 for EF-Domstolen i henhold til Traktatens artikel 228 med påstand om bøde. Kommissionens fremgangsmåde i den verserende sag udgør således en tilsidesættelse af Traktatens artikel 228 og af retsprincipperne *non bis in idem* (forbud mod at straffe to gange for samme forseelse) og "*autorité de la chose jugée*" (dommes effektive retskraft).

Kommissionen har under sagen gjort gældende, at princippet *non bis in idem* ikke finder anvendelse i den konkrete sag, og at påstanden om, at Traktatens artikel 228 skulle være tilsidesat, ikke ses begrundet, hvorfor det må afvises.

EF-Domstolen har opfordret medlemsstaterne til at udtale sig om anvendelsen af principperne *non bis in idem* (ret til ikke at blive retsfulgt under en straffesag eller straffet to gange) og "*autorité de la chose jugée*" (retskraft for så vidt angår den retsfortolkning, der er lagt til grund i en dom) i forbindelse med traktatkrænkelssager samt forholdet mellem Traktatens artikel 226 og 228 under de mundtlige forhandlinger, der afholdes den 2. december 2009. Hermed har EF-Domstolen tilkendegivet, at spørgsmålene har generel og principiel betydning.

2. Sagens betydning for Danmark

Fra dansk side tillægges det vægt, at EU-retten overholdes, herunder at EU-retten gennemføres rettidigt. Det er derfor nyttigt, at EF-Domstolen kender den danske holdning til de pågældende principper, der kan få betydning for EF-Domstolens evt. fastlæggelse af principper for de EU-retlige procedurer for så vidt angår traktatkrænkelssager.

Regeringen er af den opfattelse, at det af ordlyden og formålet med Traktatens artikel 226 og 228 følger, at Kommissionen på baggrund af en dom efter artikel 226 skal indbringe medlemsstaten for Domstolen efter artikel 228, hvis Kommissionen finder, at den pågældende medlemsstat ikke har truffet de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger.

I langt de fleste tilfælde vil der ikke herske tvivl om, hvorvidt en medlemsstat har opfyldt en dom efter artikel 226 eller ej. I tvivlstilfælde finder regeringen, at det må bero på en konkret vurdering, om Kommissionen bør anlægge sag mod den pågældende medlemsstat, jf. artikel 226, eller indbringe medlemsstaten efter artikel 228. Der må i den forbindelse tages højde for, at Kommissionen har en vis skønsbeføjelse og formodes at søge sagerne fremmet bedst muligt med henblik på at sikre en korrekt efterlevelse af EU-retten.

I den forbindelse er det regeringens opfattelse, at retsprincippet *autorité de la chose jugée* i princippet kan finde anvendelse på traktatkrænkelssager. Om princippet "ne bis in idem" finder anvendelse i traktatbrudssager, kan give anledning til tvivl. På den ene side har EF-Domstolens Tredje Afdeling i dom af 8.9.2005, sag C-416/02 antaget dette. På den anden side kan det anføres, at "ne bis in idem"-princippet efter artikel 4 i 7. Tillægsprotokol til EMRK kun finder anvendelse i straffesager. Traktatbrudssager er ikke straffesager, og et traktatbrud kan fastslås af EF-Domstolen, selv om der ikke foreligger nogen hensigt om at begå traktatbrud fra medlemsstatens side, jf. f.eks. dom af 1.10.1998 i sag C-71/97. Mere retssikkerhedspolitiske overvejelser taler dog for, at en medlemsstat ikke bør udsættes for traktatbrudsprocedurer efter TEF artikel 226 i to omgange for samme forhold

Udenrigsministeriet